

- підприємств з виробництва митої вовни // легка промисловість. – 2007. – №1. – С.51
9. Статистичний щорічник України за 2005 рік. Державний комітет статистики України / За ред. О.Г. Осауленка. – К.: Видавництво «Консультант», 2006 – с.

Тюхтенко Н. А.
Херсонський державний університет,
декан економіко-юридичного факультету,
зав. кафедри економічної теорії,
кандидат економічних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ І ПОЛЬЩІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Геополітичне розташування України та Польщі, територіальна близькість, традиційні економічні зв'язки та взаємний інтерес створили сприятливі передумови для того, щоб торговельно-економічні відносини між Україною та Польщею набули якісно нового виміру. Від початку встановлення двосторонніх дипломатичних відносин українсько-польські стосунки як в політичній, так і в економічній сферах є найбільш динамічними. Свідченням цього, зокрема, є інтенсивність політичного діалогу, зростання товарообігу між двома нашими країнами за 2008 рік на рекордні 50% до **понад 6 млрд. доларів США**, поглиблення культурно-гуманітарної співпраці.

Республіка Польща є найбільшим торговельним партнером України серед країн Центральної та Східної Європи. Польща займає **четверте місце** серед країн-партнерів України за обсягами експорту українських товарів до неї (3,5 % загального експорту України) та **п'яте місце** за обсягами імпорту польської продукції до України (5,0 %).

Протягом 1999-2007 років експорт українських товарів та послуг до РП зріс **у 5,1 рази** (з 339 до 1741 млн. дол. США), імпорт – більш ніж **у 11 разів** – з 271 до 3065

млн. дол. США, із них 95 % зовнішнього торговельного обігу припадало на товари та 5 % – на послуги.

За даними Державного комітету статистики України, за результатами 2008 р. у порівнянні з 2007 роком, **обсяги взаємної торгівлі товарами склали 6 618,5 млн. дол. США**, при імпорті в Україну – 4 280,3 млн. дол. США та експорті в РП – 2 338,2 млн. дол. США. При зростанні обсягів імпорту товарів з Польщі в Україну на 46,6%, обсяги експорту товарів з України збільшилися на 42,8%. Від'ємне для України сальдо торговельного балансу у 2008 році склало 1 942,0 млн. дол. США.

Для реалізації повноцінного співробітництва в економічній сфері створено міждержавні координаційні органи, в тому числі Українсько-польську змішану комісію з питань торгівлі та економічного співробітництва, Українсько-польський економічний форум, Міжурядову координаційну раду з питань регіонального співробітництва, Консультативний комітет президентів України та Польщі та ін.

Для представлення та захисту інтересів України у галузі зовнішньоекономічної діяльності у складі Посольства України в Республіці Польща функціонує Торговельно-економічна місія (ТЕМ), яка у своїй діяльності керується міжнародними договорами України, Конституцією і законами України, іншими актами законодавства України, Положенням про торговельно-економічну місію у складі закордонної дипломатичної установи України, вказівками Міністерства економіки України, Міністерства закордонних справ України, а в частині реалізації завдань щодо захисту економічних інтересів України у сфері оподаткування – вказівками Державної податкової адміністрації України. До основних завдань ТЕМ належать: захист економічних інтересів України у тому числі у сфері оподаткування та прав суб'єктів підприємницької діяльності України у державі перебування; сприяння розвитку торговельно-економічних зв'язків України, залученню іноземних інвестицій у

пріоритетні сфери економіки України і виконанню міжнародних договорів України, укладених з державою перебування; інформування Міністерства економіки України, Міністерства закордонних справ України та інших органів виконавчої влади України про цінову, податкову, тарифну політику, яку проводить держава перебування, стосовно товарів, що експортують з України; підготовка висновків щодо доцільності імпорту товарів та послуг, залучення кредитів із держави перебування, виходячи з запропонованих державою перебування цін, тарифів, кредитних ставок тощо.

Україна, яка є великою європейською країною, масевним чином розвинуту промислову базу, родючу землю сільськогосподарського призначення, висококваліфіковані кадри та розвинуту систему освіти. Україна є доволі багатою на природні ресурси, зокрема, на природні копалини. І хоча поклади нафти значною мірою вичерпані, вона має інші важливі джерела енергії, такі як вугілля, гідроенергетику та сировину для атомної енергетики.

В Україні є розвинута чорна металургія, що виробляє чавун, сталь та широкий спектр металовиробів, включаючи труби. В 2007 році Україна була восьмим найбільшим у світі виробником сталі. Іншою важливою галуззю є хімічна та нафтохімічна промисловість, яка, серед іншого, виробляє кокс, мінеральні добрива, кислоти та соду.

Товари, які виробляються в Україні, включають металургійне обладнання, дизельні локомотиви, трактори та автомобілі. Країна володіє потужною високотехнологічною промисловою базою, включаючи електронну промисловість, виробництво товарів військового призначення, космічну галузь, є також одним з найбільших виробників цукру, зерна, м'яса та молочних виробів.

Для Європи Україна є важливою транзитною країною, через газотранспортну мережу якої надходить газ з Росії

до Європейського Союзу. Україна є незалежною від зовнішніх поставок електроенергії, сама експортуючи її до інших країн. Прийнята в країні енергетична стратегія спрямована на поступове зменшення виробництва електроенергії, основаного на споживанні газу та нафти, на користь атомної енергетики, а також на застосування енергозберігаючих технологій, які дозволять скоротити промислове споживання газу.

Починаючи з 2005 року, українська економіка відчуває на собі тягар прискорення інфляційних процесів. За даними Державного комітету статистики (www.ukrstat.gov.ua), інфляція в Україні за січень-липень 2008 року зросла на 26,4% у порівнянні з аналогічним періодом минулого року. Проте, у порівнянні з червнем, у липні 2008 року було зафіксовано дефляцію у розмірі 0,5%.

Станом на липень 2008 року прямі іноземні інвестиції в Україну, починаючи з 1994, склали близько 36,5 мільярдів дол. США. Лише в 2007 році вони становили 4,3 мільярдів дол. США. Традиційно найбільшими інвесторами залишаються Німеччина, Кіпр, Італія, Російська Федерація, Нідерланди, Австрія, Велика Британія.

У 2008 р. Україна виконала свої зобов'язання щодо вступу до Світової організації торгівлі та створення сприятливого внутрішнього економічного середовища. 16 травня 2008 року Україна стала 152-м повноправним членом СОТ. Наступним важливим кроком, спрямованим на розширення економічних зв'язків та зростання обсягів зовнішньої торгівлі, є переговори щодо створення зони вільної торгівлі з країнами-членами ЄС, які було розпочато у цьому році. Зона вільної торгівлі є важливою частиною Нової посиленої угоди між Україною та Європейським союзом.

Підсумовуючи, слід відзначити, що на фоні світової кризи й внутрішніх соціально-економічних і політико-правових негараздів, Україна намагається знайти оптимальну модель власного розвитку сьогодні і на

майбутнє, в якій важливе місце має посісти розширення торговельно-економічних відносин з іншими країнами світу, в тому числі – з Польщею. Певні сподівання покладено на результати Міжнародного інвестиційного форуму «Ukraine – new opportunities» («Україна – нові можливості»), проведення якого планується 22-24 квітня 2009 року м. Свінуйське (Західнопоморське воєводство Республіки Польща). Метою форуму, в роботі якого планується участь близько 1000 підприємців з Польщі, України, Німеччини, Нідерландів, Чехії, скандинавських країн, інших країн ЄС, буде презентація інвестиційного потенціалу України, сприяння європейській інтеграції України.

Література:

1. Україна та Польща: стратегічне партнерство у новій Європі: інформаційно-аналітична збірка. – Київ, 2004.
2. <http://www.mfa.gov.ua/poland/ua/publication/content/22897.htm>
3. www.kiev.trade.gov.pl

Чебан Т. М.
к.е.н., доцент
Мартинюк Г. В.
магістр

МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ ГРУПУВАННЯ ВИТРАТ СТРАХОВИКА ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ

Актуальність теми. Формуючи власну модель економічного розвитку, Україна намагається надати страхуванню таку роль, яку воно виконує в країнах ринкової орієнтації. Сучасний страховий ринок набув якісного розвитку і є досить привабливим з точки зору його перспективності. Але належний розвиток страхового ринку України та його інтеграція у світовий стримуються цілою низкою причин, серед яких – нестабільність економіки, низький рівень фінансових можливостей страховиків, недосконалість та неузгодженість

законодавства, невизначеність теоретичних питань щодо необхідності створення страхового фонду.

Нерозуміння особливостей та змісту страхування, його природи і умов розвитку особливо відчувається сьогодні при визначенні бази оподаткування страхової діяльності. Виживання підприємства в умовах ринкової конкуренції значною мірою залежить від здатності підтримувати оптимальний рівень його витрат, оскільки саме витрати є одним з основних факторів формування прибутку. Від рівня загальної суми витрат залежить і фінансовий стан підприємства.

Постановка завдання. Рівень теоретичної розробки зазначених проблем сьогодні не в повній мірі відповідає вимогам практики проведення страхових операцій, умовам, пов'язаним з переходом національної системи обліку та звітності на міжнародні стандарти.

З усієї маси суб'єктів вітчизняного підприємництва, зобов'язаних вести бухгалтерський облік, найбільше пощастило страховикам (перестраховикам). Ні в Плані рахунків 2000 р., ні в Плані, який страхові організації отримали з виходом наказу МФУ від 09.12.2002 р. №1012, не спостерігається значного втручання "керівної і спрямовуючої руки" в облікову політику страхових організацій. Найімовірніше, це зумовлено спробами в одному Плані рахунків, в єдиній Інструкції поєднати методику бухгалтерського обліку в страхових організаціях з методикою, розробленою для господарюючих суб'єктів, зайнятих матеріальним виробництвом, торгівлею й обслуговуванням. Абсолютно очевидно, що облік у страховій справі потребує свого, відокремленого від інших галузей, Плану рахунків та Інструкції, – так само, як це передбачено для банківських установ.

Важлива роль в теоретичних розробках проблем методології, методики та організації обліку в страхових компаніях належить російським вченим, зокрема Харитонову С.В., Дубровінній Т.А., Рябікіну В.І., Вещуновій Н.А., Фоміній А.Ф. та іншим. Проблеми методології та